

Zajímavosti z Panského vrchu a okolí

Cech sv. Víta

Cech sv. Víta vznikl na konci 17. století jako nové hornické dílo na těžbu měděné rudy. To nahradilo těžbu v nedalekém Michalském údolí. Těžba měděné rudy zde skončila podobnou nešťastnou náhodou jako v nedalekých Třech Sekerách. Roku 1756 došlo z důvodu lidské chyby k zatopení díla a těžba měděné rudy už nikdy nebyla obnovena. Za více než 50 let zdejší horníci vykutili 5 štol až do maximální hloubky 110 m. V 18. a 19. století se zdejší haldy proplachovaly a získával se z nich vitriol a skalice.

Na počátku 20. století bylo zjištěno, že na Cechu je silné ložisko smolince, ze kterého se vyrábí uran. Byly provedeny zkoušky a bylo potvrzeno, že surovina je velice kvalitní. Pro účely těžby byla založena akciová společnost, která byla z 30 % financována českým kapitálem. Byla zahájena těžba s velkými očekáváními. Zdejší uran byl dle průzkumů bohatší než jáchymovský, který se v té době s úspěchem vyvážel do Velké Británie. Pro představu, jediná čocka zdejší uranové rudy měla hodnotu přibližně 4 milionů Kč, což je v přepočtu na současnou hodnotu více než 80 milionů Kč. Je však pravda, že cena uranu se také v čase vyvíjela. S těžbou se začalo, nicméně brzy se ukázalo, že povrchová ložiska nejsou tak výnosná a výnosnější hlubší žíly se staly nedostupné kvůli spodní vodě, která doly stále zatápěla.

Pak přišla světová hospodářská krize ve 30. letech a druhá světová válka. Po světové válce podepsala Česká republika dohodu se Sovětským svazem, který v padesátých letech financoval průzkum všech ložisek. S intenzivnější těžbou se začalo v Jáchymově, Kraslicích a Rotavě v Krušných horách, Horním Slavkově ve Slavkovském lese, Příbrami, Vrchlabí a Trutnově, kde se těžba vyplácela více než zde. Takže země v okolí Drmoulu je stále bohatá na nerostné suroviny, je jen otázkou, zda se člověk do jejich těžby pustí. Obec Cech sv. Víta jako taková zanikla v polovině 20. století. Důvodem bylo, že zde nebyla pracovní příležitost a také to, že zde byl založen vojenský prostor.

Naučná stezka Cech sv. Víta

V Horní Vsi začíná naučná stezka Cech sv. Víta. Dovede vás pod Panský vrch (3,2 km), kde je odbočka a krátký dřevěný chodník (1,2 km), který vás provede malebnými mokřady a seznámí vás se zdejší přírodou. Odtud můžete pokračovat kolem motokrosového areálu po naučné stezce Panský vrch, která vás dovede až k zaniklé obci Cech sv. Víta (1,5–4,5 km). Na stezce poznáte místní zajímavosti, historii i přírodu.

Panská kyselka

V roce 2008 znovu vyčištěný a obnovený pramen přírodní minerální vody. Pramen je přirozeně obohacený o železité sloučeniny, které při styku se

vduchem oxidují a vytvářejí typické oranžové zbarvení. Panská kyselka je z těch okolních (Štolní kyselky a Potočního pramene) nejsilnější co do celkové mineralizace i obsahu oxidu uhličitého. Podle archeologických nálezů z čištění kyselky je zřejmé, že byla jako zdroj pitné vody využívána v podstatě od začátku osídlení zdejší lokality.

Štolní kyselka

Štolní kyselka vyvěrá nedaleko bývalé štoly na těžbu měděné rudy, ze které vytéká Štolní potok. O kyselce není mnoho zmínek, pouze jedna zajímavost z dvacátých let 20. století. V tu dobu koupil místní pozemek s kyselkou mariánskolázeňský výrobce ceter, který podobně investoval i do kyselky v Jedlové u Staré Vody. Oba prameny chtěl později prodat městu Mariánské Lázně, předpokládal totiž, že město bude mít zájem prameny koupit, aby se zbavilo potenciální konkurence. Tento plán se mu ovšem nepodařil. Štolní kyselka byla obnovena v roce 2014 obcí Drmoul.

Kosatcová louka

Mnišský les mezi Sklářemi a Trstěnicemi ukrývá zajímavou lokalitu – Kosatcovou louku. V roce 1990 byla vyhlášena chráněnou přírodní rezervací. Její krásu můžete obdivovat v květnu a červnu, kdy kvetou divoké kosatce. K louce nevede žádná značená cesta. Nejsnadnější přístup k louce je na kole.

Vojenské cvičiště na Cechu

Pod Panským vrchem vznikl v padesátých letech 20. století vojenský prostor na místě hornických osad Cech sv. Víta a Skelné Hutě. Bylo zde zřízeno takticko-průpravné cvičiště řidičů pásových vozidel vojenského útvaru Velká Hledsebe. Cvičiště fungovalo až do zániku zdejšího útvaru v roce 2004. Krátce poté zde místní nadšenci zbudovali motokrosovou dráhu a dále ji rozvíjí.

Praktické tipy

Na doporučená místa se dostanete nejlépe na kole. Přímo ke kyselkám dojdete kousek pěšky, terén je pro jízdní kolo nevyhovující. Pokud přijedete autem, budete ho muset nechat odstavené a pokračovat pěšky.

On-line mapa zajímavostí z letáků Mariánskolázeňska zde:
<https://mapy.cz/s/1gD5Y>

Zdroj: Archiv Mariánskolázeňska, Hamelika RČ, www.zanikleobce.cz

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

www.marianskolazensko.info

Projekt byl realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj.